

ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΕΤΟΣ 'Α
ΑΡΙΘ. 7

'Ερ Πειραιεὶ Νοέμβριος
1885

ΔΙΕΥΘΙΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
Δ. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΠΑΝΟΡΘΩΜΑΤΑ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΚΡΕΜΟΥ

Β'.

'Η μάχη τῆς Γραβιάς.

(συνέχεια τοῦ ἐν ἀριθ. 6 σελ. 81—84).

Ἐκ τοῦ ἀνεκδότου χειρογράφου τοῦ συμμαχητοῦ τοῦ Ὀδυσσεως Ἰωάννου Μαμουρῆ μαθητόμενος ὠρισμένως πρῶτον τὴν ἡμέραν, δηλαδὴ τὴν 23 Ἀπριλίου, καθ' ἣν ἐτελέσθη ἡ θυσία τοῦ Διάκου ἐν Θερμοπύλαις, διότι διαφορὰ ἦν μιᾶς ἡμέρας, ὅπως ἔγραψαν ἄλλοι τε καὶ ὁ μακαρίτης ποιητὴς Βαλαωρίτης ἐν τοῖς προλεγομένοις εἰς τὸ γνωστὸν ποίημα «Ὁ Διάκος». *Δειτεροι* τὴν ἡμέραν, ἧτοι τὴν 25 Ἀπριλίου, καθ' ἣν οἱ ὀπλατάρχαι τοῦ ἐν Θερμοπύλαις δράματος Πανουργιάς, Δυοβουνιώτης μετὰ τοῦ Ἰωάννου Γκούρα, ὑποχωρήσαντες ἀπὸ Θερμοπυλῶν ἐν Γραβιά ἐποίησαν τὸ πρῶτον πολεμικὸν συμβούλιον καὶ παμψηφεὶ ἔκριναν νὰ διακόψωσι τὴν πορείαν τῶν νικητῶν Μεχμέτ Κιοσσέ καὶ Ὁμέρ Βρυώνη ἐν τῷ στενῷ τῆς Γραβιάς· ἐνῷ δὲ συνεσκέπτοντο ἀφίκετο καὶ ἡ ἀγγελία τοῦ ἀνασκολοπισμοῦ ἐν Λαμίᾳ τοῦ Διάκου, ἐξ ἧς ὠργίσθη τόσο ὁ Γκούρας, ὥστε σπεύσας εἰς Ἀμφισσαν ἐφόνευσε τοὺς ἐν αὐτῇ βεΐδας. *Τρίτοι* τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνδρῶν, ὧν ἠγεῖτο ὁ Ὀδυσσεὺς ὅτε ἀφίκετο τῇ 3 Μαΐου εἰς Γραβιάν πρὸς συνάντησιν τῶν εἰρημένων ὀπλατάρχων, ὄντων 70 καὶ οὐχὶ ὅπως τῶς ἄλλοι ἄλλο ποσὸν ἔγραφον, οἷον οἱ μὲν 300, οἱ δὲ 500, ὁ δὲ Ν. Βωτωρᾶς ἐν τῷ ἱστορήματι αὐτοῦ: «Ἡ σπάθη τῆς ἐκδική-

σεως» 920. *Τέταρτοι* τὴν ὥραν, ἧτοι ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου, τῶς ἀπροσδιόριστον, καθ' ἣν ἐφάνη πόρρωθεν καὶ εἶτα παρίστη ὁ Ὁμέρ Βρυώνης ἐνώπιον τοῦ περιδόξου τῆς Γραβιάς χανίου. *Πέμπτοι* τὴν πρώτην παράταξιν ἢ μᾶλλον ὀχύρωσιν τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν θέσιν, ἣν ἕκαστος τῶν ὀπλατάρχων κατέλαβε μικρὸν τι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς μάχης· πρότερον δ' οὕτω πλημμελῶς ἐγράφοντο, ὥστε ἡ πρώτη ὀχύρωσις, ἡ πρὸ τῆς μάχης, καὶ ἡ δευτέρα, ἡ μετ' αὐτὴν, συνεφύροντο εἰς μίαν καὶ οὕτως ἐγένετο σύγχυσις ἐπισκοτιζούσα τὰς ἀρχὰς τῆς μάχης καὶ μετακινούσα τὴν φυσικὴν τοπογραφίαν ὅλως ἀντιστρόφως ἢ ὅπως ἐν τῇ φύσει κεῖται, δηλαδὴ οὐ μόνον ἐσφαλμένως ἐτίθεντο οἱ μαχηταί, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸς δυσμὰς τοῦ χανίου κείμενα μετετίθεντο πρὸς ἀνατολὰς καὶ τὰ νάπαλαιν ἐξ ὧν τὸ μὲν ἐλέγχει ἄγνωιαν τῆς τάξεως, ἐν ἣ ἐτάχθη ἕκαστος τῶν μαχητῶν, τὸ δὲ ἀσύγνωστον ὀλιγοῖαν περὶ τὴν τοπογραφίαν, ἧς ἄνευ πᾶσα περιγραφή μάχης ἀποβαίνει ἀδύνατος καὶ ὅλως μυθιστορική, ὅπως, ὡς ἀλλαγῶ διὰ μακρῶν βῆθησεται, περιγράφονται αἱ πλεῖστα τῶν μαχῶν καὶ μάλιστα τῆς ἡπείρου Ἑλλάδος, ἣν ἐκ γε τῶν ἡμετέρων ἱστοριογράφων ἄγνωσθ' εἰ τις ἱστορίαν συγγράψας περιηγήσατο καὶ ἐπιτοπίως ἐμελέτησε τὰς θέσεις, τὰ διαστήματα, τὰς ἀποστάσεις, τὸν τρόπον τῶν παρατάξεων, ὀχυρώσεων καὶ εἴτι ἄλλο τῶν ὧν οὐκ ἄνευ πρὸς ἀληθῆ περιγραφὴν καὶ ἐξιστόρησιν πάσης αἰασδῆποτε μάχης. *Ἐκτοί* τὴν πρώτην θέσιν, ἣν ἐκτὸς τοῦ χανίου κατέλαβεν ὁ ἥρωες Ὀδυσσεὺς ἅμα τῇ πόρρωθεν ἐμφανίσει τοῦ Ὁμέρ Βρυώνη, καὶ τὴν δευτέραν, ἧτοι τὴν ἐντὸς τοῦ χανίου ἅμα τῇ προσεγγίσει αὐτοῦ παρὰ τὸ χάνι, ὅτε καὶ ἔστυρεν ὁ ἥρωες πρὸ τῆς εἰς αὐτὸ εἰσόδου τὸν περιύμνητον ἐκείνου πυρρίχιον χορὸν τοῦ πυρός, τῆς ζωῆς καὶ τοῦ

θανάτου. *Εβλ. τον αριθμό των εν τῷ χανίῳ κλεισθέντων μετὰ τοῦ Ὀδυσσεύς, ὄντων 117 ἐνόπλων, καὶ 3 ἀόπλων πανδοχέων (χαντζιδῶν), ἐνῶ μέχρι τῆς σήμερον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγωνιστῶν ἐκείνων ἐσάλειεν συνήθως μεταξύ τῶν 95 καὶ 140. *Οἷον τον τρόπον τῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ μάχης, ἀφ' ἧς ὥρας ἤρξατο ἡ προσβολή, καὶ τὴν ἐν τῇ νυκτὶ ἐξοδὸν τῶν πολεμιστῶν, σημειομένης ἀκριβῶς τῆς πορείας, ἦν ἕκαστος τῶν προσεζαρχόντων μαχητῶν ἐπορεύετο μαχόμενος, καὶ τὴν ὥραν τῆς ἐξόδου καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Χλωμοῦ συναθροισιν τῶν ἐντὸς τοῦ χανίου ἀγωνισαμένων καὶ τῶν ἐκτὸς ἐκατέρωθεν αὐτοῦ πολεμισάντων. *Εἰς τὴν ἡμέραν, ἐν ἣ ἤρξατο ἡ ὀχύρωσις τοῦ χανίου πρὸ τῆς ἐκείσε ἀφίξεως τοῦ Ὀδυσσεύς, ἦτοι τὴν 29 ἢ 30 Ἀπριλίου, καὶ τὴν ὥραν ἐν ἣ κατέλιπον οἱ Ἕλληνες αὐτό. Τοιαύτας ἀκριβεῖς ἔχον τὸ νῦν κατὰ πρῶτον ἐκδιδόμενον χειρόγραφον τοῦ ἐν τῷ χανί τῆς Γραβιᾶς ἐν τοῖς προμάχοις μετὰ τοῦ Ὀδυσσεύς ἀγωνισαμένου Ἰωάννου Μαμουρῆ περιττόν, νομίζω, καὶ νὰ βῆθῃ ὅτι σελίδα πολυδόξον τῆς ἡμετέρας ἱστορίας διαφωτίζει καὶ ἐπανορθοῖ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΚΡΕΜΟΥ.

Ἐν τοῖς ἀναλέκτοις περιέχονται πάνθ' ὅσα ἱστορικόν τι ἐν, ἔχοντα, — οἷον ποιήματα ἢ δημόδη ξήματα, χρονολογίαι παραδόσεις, σημειώματα, ἐπιστολαί, βιογραφίαι, καὶ πᾶν ἐν γένει ἔμμετρον ἢ πεζὸν γραπτὸν μνημεῖον ἀνέκδοτον ἢ ἐκδεδωμένον σπάνιον, — συμβάλλονται μᾶλλον ἢ ἦττον εἰς συμπλήρωσιν τῆς πατρίου ἡμῶν ἱστορίας καὶ μάλιστα τῆς μεγάλης τοῦ 1821 ἐπαναστάσεως, ἥτις ὡς γεγραμμένη κατὰ τὸ πλεῖστον ἢ μᾶλλον ἠραρισμένη ἐξ ἀλλοδαπῶν συγγραμμάτων πολλὰ τὰτελῆ ἔχει. Διότι οἱ νεώτεροι ἀλλοδαποὶ συγγραφεῖς τῆς νεωτέρας ἡμῶν ἱστορίας οὐδὲν ἄλλο πράττουσιν, ἐξαιρουμένου τοῦ πολιτικοῦ μερους, εἰμῆ, ἐραυνοῦμενοι τὴν ὕλην ἐκ τῶν προγενεστέρων, διαπλάττουσιν αὐτὴν κατ' ἴδιον ἕκαστος τρόπον, ὡν πάντως δεξιώτερος πάντων περὶ τοῦτο ὁ μακαρὶ τῆς Μεδελοῦ Βαρθόλδους. Τοῦτου δ' ἕνεκα, ἐὰν ἀναγῶ τις τὸ τελεώτερον ἐράνισμα, οἷον τὸ τοῦ Ἐρτσβεργ, εὐρίσκει οὐδὲν μὲν μὴ ὑπάρχον ἐν τοῖς πρὸ αὐτοῦ, οἷον Τσιγκαϊζένου, Κλυβέρου, Μαουρέου, Πρόκας-Ὀστενίου, Γερβίνου κτλ., οὐδὲν δὲ νεώτερον μετ' ἐκείνους γεγραμμένον. Τούτων δ' ἐὰν λάβῃ πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς μονογραφίας τῶν ἡμετέρων, οἷον Φωτάκου, ὅσον ἀποβλέπει εἰς τὰ δύο πρῶτα ἔτη τῆς ἐν Πελοποννήσῳ ἐπαναστάσεως, Νικοδήμου εἰς τὰ Ψαρά, τοῦ Τσαμαδοῦ καὶ Κοτζιά καὶ Ὀρλάνδου ὡς πρὸς τὰ ναυτικά, Κάρπου ὡς πρὸς τὸν Ὀδυσσεύς, Θ. Κολοκοτρώνου ὡς πρὸς τὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ κτλ., εὐρίσκει πράγματα ὅλως νέα, τέως ἄγνωστα ἢ πλημμελῶς ἢ ἀτελῶς ἐγνωσμένα. Καὶ τοῦτο, διότι οἱ ἡμέτε-

ροι συνέλεξαν ὕλην ἐκ παραδόσεων ἢ ἐκ γραπτῶν πηγῶν ἀνεκδότων ἢ ἐξ ἐπιτοπιῶν ἐρευρῶν καὶ τοπογραφικῶν μελετῶν. Τὴν ἀξίαν δὲ ταύτην τῶν ἡμετέρων ἀνομολογοῦσι καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι δόκιμοι συγγραφεῖς, ὡν τινες προτιμῶσι τοὺς ἡμετέρους παλαιότερους τῶν ἀλλοδαπῶν νεωτέρων. Αὐτὸς ὁ Μεδελοῦ Βαρθόλδους ἠρανίσαστο ἅπαντα σχεδὸν καὶ ἐν πολλοῖς αὐτολεξεῖ τὰ ὑπὸ Φωτάκου καὶ μάλιστα τὰ περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Τριπόλεως.

Ἀνάγκη λοιπὸν ἵνα ἡσήμεραι συλλέγωμεν ὅτι ἱστορικὸν καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον ὀφείλομεν νὰ πράξωμεν τοῦτο ἕως οὗ, συναθροισθεῖς τῆς ἀναγκαίας ἱστορικῆς ὕλης, ἐμφανισθῇ ὁ ἀρχιτέκτων τῆς Πανελληνίου ἱστορίας μετὰ πενήτηντα ἢ ἑκατὸν ἔτη. Ταῦτα ἔχον ἐν νῶ ἐκδίδωμι ἐνθεν μὲν τὰ «Ἱστορικὰ ἀνάλεκτα» συλλεγόμενα ἐνθεν κἀκείθεν, ἐνθεν δὲ τὰ «Ἱστορικὰ ἐπανορθώματα» στηριζόμενα ἐπὶ ἀνεκδότων πηγῶν ἢ ἐπιτοπιῶν μελετῶν.

Ὁ ἐπιγραμματοποιὸς Σπονδῆς

Τοῦ Γεωργίου Χ. Βουλπιώτου αὐτόπτου καὶ ἀγωνιστοῦ τῆς μεγάλης τοῦ 1821 ἐπαναστάσεως, ὡς ἀλλαχῶ προσεχῶς βῆθῃσεται, κείνται παρ' ἐμοὶ ἀνέκδοτα χειρόγραφα, ὡν τὸ περὶ τοῦ Σπονδῆ καὶ τῶν στίχων αὐτοῦ ἔχει οὕτωςιν :

«Κάποιος Σπονδῆς ὀνομαζόμενος Μεσολογγίτης κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1821 εὐχαλε μερικοὺς στίχους ἐπαινῶν τοὺς ὑπάρχοντες τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τοὺς τῶν Τουρκῶν Ἀλβανῶν τῶν ἐνοθέντων μετὰ τοὺς Ἕλληνας διὰ τὸ ἐρεθίσθαι τὸ φιλότιμον καὶ ἀρχηγῆ ἀπὸ τοὺς Τουργκαλβανούς, ἐπειδὴ ἦτον ἐξορίστος εἰς τὴν Κλεισοῦραν τῆς Ἀλβανίας παρὰ τοῦ τυράννου Ἀλῆ πασιᾶ.

Ἀγάδες τῆς Ἀρβανιτιᾶς τὸ Λιόμι Τεπελένας καὶ ἐσεῖς ἀπὸ τὰ Ἀντικα χωρία τῆς Ντερβένιας(1)

Ἐπειτα ἔρχεται εἰς τὸ Σούλι.

*Νότη καὶ Μάρκο Μπότζιζαρη καὶ Νάση Φωτομάρα
Σεῖς τὸν ἔχθρὸν ἐκάματε λαχτάρα καὶ τρομάρα.
Ἄνδρα καὶ ἐσὸν περίφημον Νικόλαο Γκαθέλλου
πολλοὺς ἔχθροὺς ἐγκρέμισες σὴν γῆν ἀπὸ τὴν σέλα.*

Ἐπειτα ἔρχεται εἰς τὸ Ραδοβιτζί τῆς Ἄρτας.

*Γέρον σεβασμιώτατε φρικτὲ Γῶγο Μπακόλα
εἰς εἰμπορεῖ τὰ ἐξεῖπῃ τὰ πρακτικά σου ὄλα;
τοῦ Μακρυπόρ. . . . τοῦ Πέτα τὸ γνωρίζει
τὸ Βουργαρέλι καὶ ταῦτε κί ἡ Πλάκα τὸ σαλπίζει.*

1) Ντερβένιας ὀνομαζομένη τὰ χωρία τοῦ Τεπελενίου. Λέγει καὶ ἄλλους τρεῖς τέσσαρας στίχους ὀνομαστικῶς εἰς τοὺς ἀγάδες αὐτούς, τοὺς ὁποίους δὲν ἐνθυμοῦμαι.

Εἰς τὸν Βάλτον.

*Ἄνδρᾶ Ἰσκαν ἀξιε δίκην τοῦ διαβήτου
τὰ ἔχνη ἐξακολουθεῖ πατρός τοῦ μακαρίτου.*

Εἰς Βόνιτζαν.

*Τζόγκα καὶ ἐσὸν περίφημον τὸν στέφανον θὰ πάρης
καθότι μᾶς ἐδίδαξες τί πρᾶγμα εἶν' ὁ Ἄρης.*

Εἰς Ἐηρόμερον, τὸν Βαρνακιώτην.

*Γεώργιε περίφημε νιδ τοῦ Νικολάου
μετέχεις δοξῆς καὶ τιμῆς καὶ κλέους ἀετᾶου
ἔχεις καρδιὰν νεανικὴν καὶ φρονιμάδα γέρου.*

Εἰς τὸν Βλοχὸν ἐπαρχίαν Βραχωρίου.

*Ἀλέξιε Βλαχόπουλε νέε χαριτωμένε
τῆς τακτικῆς πολεμικῆς ἄνδρα πεπαιδευμένε.*

Εἰς τὸν Ζυγόν.

*Πολεμικὲ Δημήτριε Μακρῆ Ζυγοῦ πετρίτη,
εἰς κάθε μάχην ὁ ἔχθρος σὲ τρέμει καὶ σὲ φρίττει.*

Εἰς τὸ Ἀπόκουρον.

*Κόστα Σαδῆμα τρομερὴ χωρὶς δεσμὰ λιοντάρη
εἰς κάθε μάχην ἔχθρικὴν μὲ ἄδιο τὸ φηκάρη.*

Λέγει καὶ διὰ τὸν Σκαλτζοδῆμον τοῦ Λοιδωρικίου, τοὺς ὁποίους δὲν ἐνθυμοῦμαι, καὶ ἔπειτα διὰ τοὺς Ἀνατολικο-Ἑλλαδίτας, τοὺς ὁποίους τοὺς ἀρμαθιάζει κοντὰ εἰς τὸν Ὀδυσσεύς.

*Στρατοπεδάρχα Ὀδυσσεῦ, Γκούρα ἀνδρειωμένε,
Δουβουνιώτη, Πανουργιᾶ, Μανίχα παινεμένε.»*

ΕΠΑΜΕΙΝΟΝΔΟΥ ΑΝΝΙΝΟΥ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΕΙΣ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΔΙΑΣΗΜΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

LONGFELLOW

ΤΟ ΔΣΜΑ ΤΟΥ ΧΙΑΒΑΘΑ

Μεταφρασθὲν ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ πρωτοτύπου

Ι. ΗΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ

(Ἐν Λειψία τόποις Δρουγουλένου 1882)

Διὰ ποῖων λαμπρῶν τῆς Μεταφράσεως στίχων ἀπεικονίζονται αἱ ὕψηλα καὶ θεόπνευστοι ἐνοιαι τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, τῆς πορείας δηλονότι καὶ τῆς ἐκ τοῦ τέλους αὐτῆς ἐνάρξεως τῆς ἐν τῷ κόσμῳ θείας ἀποστολῆς ἐκτου διὰ τῆς ἐπεξηγήσεως τῶν ἀρχῶν καὶ δογμάτων τοῦ Μεγάλου Πνεύματος παρὰ τῶν ξένων ἀπεσταλμένων παρὰ Θεοῦ ἦτοι τῶν ἐκτου ἀποστόλων, ἰδρυτῶν καὶ μορφωτῶν τῆς περὶ παγκοσμίου

εἰρήνης ἐπαγγελίας συνεπιεῖα τοῦ νόμου τῆς φιλοξενίας ἀπαστραπτόντος ὑπὸ τὴν πενιχρὰν σκέπην τῆς πτωχῆς τοῦ Χιαβάθα καλύβης, ἐνθα ἡ Νοκόμεν ἐν εἰδεί περιστερᾶς ἐμερίμα καὶ ἐτύραζε περὶ πολλά, ὁ δὲ Χιαβάθας προσετύπου αὐτῇ τὸ περὶ τῆς πορείας του σχεδίσον οὐχ ὅπως αὐτοκτονήσῃ ἀλλ' ἔργον λαοσωτῆρος ἐπιτελέσῃ φοβούμενος συγχρόνως μήπως ἡ ἀβρόπνοος Νοκόμεν διαταραξῇ τὸν ὕπνον τῶν παρ' ἐαυτῷ ξενιζομένων—εἶπε δὲ πάντα ταῦτα μετὰ τὴν ἐγερσίν τοι, καὶ περιέρχεται εἰς τὸν ἀποχαιρετισμὸν καὶ τὴν ἐκφρασιν τῆς ὕψηλῆς αὐτοῦ ἐνοίας διὰ τῶν ἐπομένων ὠραίων τῆς Μεταφράσεως στίχων, ἐν αἷς ἡ ποιησις ἀπαστραπτει ὡς ἐν «τῷ υἱῷ τοῦ Ἑσπέρου» φυσικῇ, ἐναρμόνιος καὶ φωτοβόλος ἐπιπέουσα φῶς ἰλαρὸν ἀγίας δόξης ἀθανάτου Πατρὸς, οὐρανοῦ, ἀγίου Μάκαρος.

Καὶ εἰς τὸ χωρίον ἦλθε
Ἄποχαιρετίσας δ' ὄλους
Γέροντας γυναίκας νέους
Πειστικῶς, τοῖς εἶπε ταῦτα.
Θὰ ἀπέλθω, ἀδελφοί μου,
Τὴν πορείαν μου θ' ἀρχίσω,
Τὴν μακρὰν ὕδοπορίαν·
Θὰ παρέλθω πολλοὶ μῆνες.
Καὶ πολλοὶ χειμῶνες ἴσως,
Ἔως ὅταν ἔλθω πάλιν.
Σὰς ἀρίνω πλὴν τοὺς ξένους·
Νὰ ἀκούητε τοὺς λόγους
Τοὺς σοφοῦς τῶν ξένων τούτων,
Κί' ὄλας των τὰς ἀληθείας·
Τῆς ζωῆς τοὺς ἀποστέλλει
Ὁ Δεσπότης ἐκ τῆς χώρας
Τοῦ φωτός καὶ τῆς πρῶτης.
Μειδιῶν ὁ Χιαβάθας
Ἴσταται ἐπὶ τῆς ὄχθης
Καὶ τὴν λέμβον ἐτοιμάζει
Εἰς τὸ διαυγὲς τὸ ὕδωρ,
Τὴν ὄθει ἀπὸ τὴν ὄχθην
Εἰς τὸ ὕδωρ, ψιθυρίζων
«Πρὸς τὴν δύσιν, πρὸς τὴν δύσιν»
Κ' ἐν σπονδῇ εὐθὺς ἀπῆλθε.
Καὶ ὁ ἥλιος ὁ δῖος
Χρωματίζει τὰς νεφέλας·
Τ' οὐρανοῦ ὁ θόλος εἶναι
Πεθὶς ἐκαταμμένη
Λεῖα καὶ φεγγεβολοῦσα,
Καὶ γραμμὴν φωτὸς ἀφίνει
Εἰς τὸ ἥμερον τὸ ὕδωρ·
Κ' ἐν αὐτῇ ὁ Χιαβάθας
Πρὸς δυσμὰς ἰδὼν λαμβάνει,

Πρὸς τὴν δύουσαν τὴν λάμψιν

Πρὸς τὰ σκότη τῆς ἐσπέρας.

Τί θὰ ἔλεγε ὁ Χιχθάβας ἐὰν παρὰ τοῦ μεταμορφωθέντος Ὀσσαίου καὶ τῆς ἀδικηθείσης Ὀδύνης ἦκουε «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀλήθεια, ἡ ζωὴ, ἡ δόξα, τὸ φῶς τὸ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος;...» «Ὁτ' ἡ πορεία του ἔληξε. Καὶ ὅμως πόσον ἀπέχει τῆς πραγματικότητος ἐτι καὶ νῦν ἀπ' αἰώνων!... Ὡ τῶν ἀγνῶν παλμῶν τῆς ἀρχαϊκῆς ἀθωότητος τῆς παρθενικῆς καρδίας τοῦ ἔρωτος! ἐξεικονιζομένου ἐξαισιῶς διὰ τῶν ἀκολούθων ἀφελῶν καὶ προσφυστάτων τῆς Μεταφράσεως στίχων παριστάντων τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Μεταμορφωθέντος.

Τοῦ δὲ ἔρωτος τὸ ἕσμα

Τὸ γλυπτό, τὸ πλήρες πάθους,

Ἰσχυρᾶς μαγείας ἕσμα,

Φοβερώτερον ἀκόμη

Τοῦ πολέμου, ἐδηλοῦτο

Διὰ τῆς ἐξῆς εἰκόνας.

Ἔρωσ ἐν μορφῇ ἀνθρώπου

Ἐρυθρᾶν στολὴν φοροῦντος,

Ἐραστής καὶ ψάλτης ἄμα

Δηλοῦ τοῦτο «Ἐγὼ εἰμαι

» Ἰσχυρότατον ἀπάντων

» Τῶν ἐπὶ τῆς γῆς πλασμάτων».

(ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

(συνέχεια καὶ τέλος ἴδε προηγ. φυλ.)

Ἐκ τῶν ἀρχαιότερων δοξασιῶν, μια ὑπῆρξε καὶ ἡ δογματίζουσα ὅτι διὰ τοῦ πυρός τὰ πάντα διαδραματίζονται. Διδαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ζωροάστρου, προσθευθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑβραίων καὶ ἀποδεκτὴ γενομένη παρὰ τῶν πατέρων τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἐξακολουθεῖ μέχρις ἐσχάτων πιστευομένη, καθόσον ἡ ἐπιστήμη, μὴ θεωρήσασα ταύτην ὅλως παράλογον, οὐδαμῶς κατὰ τῆς ἐπικρατήσεώς της ἀντετάχθη. Ὁ τῆς γῆς ἐπίπαγος, ὅστις ἔχει ἤδη περιβάλλει τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς, ἰσοπαχὺς ἐν παρομοιώσει πρὸς λεπτοτάτην ὕαλον σφαῖρα, ἐχούσης διάμετρον ἐνὸς μέτρου, οὐδ' ὅλως δύναται νὰ καλύσῃ τὴν ἐν τῷ κέντρῳ διάπυρον καὶ βευστὴν οὐσίαν ἵνα μὴν, οἰοῖται ἐντετειχισμένη, ἐν τῇ αὐτῆς ἐστία, ἔστω καὶ ἐφ' ἡμέραν, διότι ὡς παρατηροῦμεν διὰ τινων ἐργαλείων τῶν ἀστεροσκοπείων, σεισμογράφων παρ' ἡμῖν μεταγλωττισθέντων, καθ' ἑκάστην ὁ φλοῦς τῆς σφαίρας μας σεῖεται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἰσχυρῶς ὑπὸ ἐσωτερικῶν τοῦ πυρός ἐξάρσεων. Ὅποια λοιπὸν ἡ ἡμέτερα ἀσφάλεια, ἀφοῦ ἐνὸς καὶ μόνου λεπτοῦ τῆς ὥρας σει-

σμός μεταβάλλῃ οὐχὶ Casamicciola καὶ Χιον καὶ Ἰάβαν εἰς θλιβερὰ εἰρήπια, ἀλλ' ἡπαίρους ὀλοκλήρους δύναται νὰ καλύψῃ μὲ ὑδάτινον μανθῶν καὶ ἐκ τῶν βυθῶν τῆς ἀβύσσου διὰ βύακος πυρός νέους κόσμους ἢ ἀναπλασῇ, καταστρέφων τοὺς παρόντας;

Δευτέρα καὶ ἀρχαία θεωρία περὶ συντελείας τοῦ κόσμου εἶνε, ὅτι αὕτη θὰ προέλθῃ ἐκ τινος τῶν περιπλανωμένων κομητῶν, οὗς οἱ Χαλδαῖοι πρῶτοι ἀνεγνώρισαν ὡς διαρκεῖς ἀστέρας, εἴτε διὰ τῆς συμμίξεως μετὰ τῆς γηίνης ἀτμοσφαιρας δηλητηριώδους τινός καταστρεπτικοῦ ἀερίου, ἀποτελοῦντος τὴν μακρὰν ἐκ χιλιάδων, ἔστιν ὅτι καὶ μυριάδων, λευγῶν κόμην αὐτῶν, ὁπότε πᾶσα ἰκμάς τῆς γηίνης ζωῆς ἤθελεν ἐκλείψει εἴτε διὰ τῆς συγκρούσεως τῆς σφαιρας μας μετὰ τοῦ πυρῆνος ἐνὸς αὐτῶν, ὁπότε, τοῦ νόμου τῆς ἔλξεως καὶ τῆς βαρύτητος ἐξουδετερωθησομένου διὰ τῆς ἀντιστάσεως, τῆς δὲ γῆς ἐν τῷ μεταξύ ἐκτροχιασθησομένης, αὕτη διὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος μετὰ δύο μῆνας ἤθελε καταπέσει ἐπὶ τοῦ ὄγκου τοῦ ἡλίου, μεταβληθησομένη αὐτοστιγμῇ ἅπασα εἰς διάπυρον καὶ βευστὴν, ὡς τὴν ἀρχικὴν, μάζαν. Καὶ μολοντί ἀριθμοῦνται ὅτι ἀνεφάνισαν ἐξ ἐνὸς δήποτε σημείου τῆς σφαιρας μας, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας μέχρι σήμερον, περισσότεροι τῶν ἑξακοσίων πεντήκοντα κομητῶν, τῶν εἰσέτι ἀνεξερευνητῶν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης οὐρανίων αὐτῶν σωματῶν, οὐδαμῶς ὅμως σημειοῦται ὅτι προῆλθεν ἐκ τινος τούτων διαταραχὴ εἰς τὴν κανονικὴν τοῦ πλανήτου μας πορείαν, ἐκτὸς τοῦ μεγαλοπρεποῦς φαινομένου τῆς πτώσεως ἀμέτρου σμήνου ἀπαραιμῶν τὸ μέγεθος καὶ τὴν ὠραιότητα διακτόντων ἀστέρων κατὰ τὴν 27 Νοεμβρίου τοῦ 1872, ὅτε ὑπελογίζετο συνόδιον τῆς Γῆς μετὰ τοῦ ἐνὸς τῶν δεδιχασμένων κομητῶν τοῦ Biela, κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν τροχιῶν των. Ἄλλ' ἄρα γε ὑπάρχει πιθανὸς τοιοῦτός τις κίνδυνος τῆς σφαιρας μας ἐκ τῆς συγκρούσεως μετὰ τινος κομήτου; Ἡ ἐπιστήμη ἀνεπιφυλάκτως ἀδυνατεῖ περὶ τούτου νὰ βεβαιώσῃ. Τούτου δ' ἔνεκεν ὁ Φλαμακίων φρονεῖ μετὰ ψυχραιμίας λίαν ἐπιθυμητὴν τοιαύτην τινὰ σύγκρουσιν, τῆς καθαρᾶς, ὡς λέγει, ἐπιστήμης χάριν, εἰ καὶ θεωρεῖ ταύτην, ἂν μὴ ὅλως ἀδύνατον, τοὐλάχιστον ἀπιθανωτάτην.

Τρίτη καὶ λίαν περίεργος εἶνε καὶ ἡ τῶν κατακλυσμῶν θεωρία. Οἱ πάντες ἔχομεν διδαχθῆ, ἐν τῷ μαθηματικῆς ἱερᾶς ἱστορίας, ὅτι πρὸ 5169 (:) ἐτῶν συνέβη ὁ φοβερός τοῦ Νῶε κατακλυσμός, μόνου αὐτοῦ διασωθέντος μετὰ τῆς οικογενείας του καὶ τινων ζευγῶν τῶν κτηνῶν του ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἄραράτ. Καὶ ἐκεῖνοι ἀκόμη τῶν πολλῶν οἵτινες διαφιλονεικοῦσι τὸ θεόπνευστον τοῦ προπάτορος ἡμῶν Νῶε, ὅπως προῖδη ἢ προεμπνευσθῆ καὶ κατασκευάσῃ τὴν σωτήριον αὐτοῦ κιβωτόν, δι' ἧς μέγας ἐγένετο ἡμῶν λυτρωτής (ὑπερ, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, καὶ ἂν ὑπὸ τῶν ἀπίστων ἀπεδεικνύετο μαθηματικῶς ἀληθὴς τερατολο-

για, ἀρκεῖ πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ καὶ κατασχύνην ἐκείνων ἢ ἱστορικὴ βεβαιώσις, ὅτι ἦτο φίλος ἀκρατῆς τοῦ ἐρυθροῦ τῶν ἐπιγείων νέκταρος, τοῦ δυναμένου νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὰς μικρὰς τῶν βροτῶν κεφαλὰς τὰς ὑψηλότερας ἐκφράσεις καὶ τὰ βαθύτερα διανοήματα), ἀποδέχονται ἀπροφυλάκτως ὅτι ὁ κατακλυσμός ἐκεῖνος, ἂν μὴ καὶ ὑπὸ βροχῶν προῆλθεν ὅμως ἐκ παγκρατογίας κατὰ τὸν βόρειον πόλον, ἐν ἡμέρᾳ μεγίστης θερμοκρασίας, ὅτε ἀναλυθέντων τῶν πάγων εἰς ὠκεανούς ὑδάτων, περιέβαλον ταῦτα τὴν Γῆν, κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Γαλιλαίου ἀνακαλυφθέντα νόμον τοῦ κέντρου τῆς βαρύτητος. Τίς λοιπὸν οἶδεν ἂν, μετὰ περίοδον ἄλλην ἐτῶν, δὲν θὰ συμβῇ τοῦτ' αὐτὸ ἐν τῷ νοτίῳ ἡμισφαιρίῳ, ἐνθα ὡς παρατηρεῖται, αἱ ὥραι τοῦ φθινοπώρου καὶ τοῦ χειμῶνος ὑπολογίζονται ὡς 168 ὀλιγώτεροι ἐκείνων τοῦ βορείου, οὕτω δὲ συντελοῦσιν εἰς εὐρύτεραν ἐκείνου καὶ ὀγκωδέστεραν ἀπόψυξιν; Ὑπάρχουσι μάλιστα τινες, ἀναθιβάζοντες τὴν ἐποχὴν ταύτην τῶν περιοδικῶν κατακλυσμῶν, εἰς ἐτῶν μυριάδα μίαν. Τοῦτο βεβαίως δὲν εἶνε βλαβερὸν, τοῦναντίον δύναται νὰ προσεγγίῃ σωτήριον τῇ μελλούσῃ ἀνθρωπότητι ἡτις, προγινώσκουσα τὸ κακὸν καὶ τὸ ἔστος τῆς συντελείας της, δύναται νὰ κατασκευάσῃ εὐρύτερας καὶ τελειότερας κιβωτοῦς, πλείστας δὲ περισσεύρας ἀγγελιαφόρους νὰ προγυμνάσῃ, δι' ὧν νὰ ἐξακριβώσωσιν οἱ εὐτυχεῖς σωθησόμενοι βροτοὶ τὴν βαθμικίαν κατακάθισιν τῶν ἀπείρων ὑδάτων.

Ἀξιοπεριεργὸς δ' εἶνε καὶ ἡ θεωρία τοῦ ἐξόχου φυσιολόγου καὶ συγγραφέως Γάλλου Buffon, ὅστις ἐν τῷ τολμηρῷ αὐτοῦ συγγράμματι les Époques de la Nature, καταριθμῶν τὰ ἔτη, ἅτινα εἶδει νὰ παρέλθωσιν ἀπὸ τῆς δευτέρας τῆς γῆς φυτικῆς περιόδου μέχρι τῆς σημερινῆς θερμοκρασίας της, καὶ προσπολογίζων ἀκόμη ἐκεῖνα ἃ δεῖν νὰ παρέλθωσι, μέχρις οὐ αὕτη ἐν τῷ κέντρῳ παντελῶς ἀποψυχθῆ, προλέγει ὅτι θ' ἀνοιχθῶσι χάσματα μέγιστα, πληρωθησόμενα διὰ τοῦ ἀπομεινόντος ἀέρος ἢ καὶ ὑδατος, ἐνθα πάντα τὰ ζῶα θὰ καταρριπτοῦνται καταφεύγοντα ἐκεῖ, ὅπου θέλουσι καὶ ταῦτα μεταβληθῆ ἀκολουθῶς εἰς σώματα στερεά. Ἄλλ' ἡ πρὸ αἰῶνος ἐξαγγελθεῖσα αὕτη θεωρία εἶνε σήμερον ὅλως ἐγκαταλελειμμένη, ἀφοῦ γνωρίζομεν ὅτι ἡ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς σφαιρας μας θερμότης οὐδ' ὅλως ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας της, ἐνθα ἡ ζωὴ θάλλει διὰ τῆς ζωογόνου τοῦ ἡλίου θαλπωρῆς.

Ἐκτὸς δὲ τῶν ἀνωτέρω θεωριῶν περὶ συντελείας τοῦ ἡμετέρου κόσμου ὑπῆρξαν καὶ ἄλλαι τινες, ὡς ἐν παραδείγματι, ἡ διὰ τῶν ἀνέμων καὶ τῶν βροχῶν, καθόσον παρατηρεῖται ὅτι διὰ τούτων ἀπαύστως πᾶσα τῆς γῆς ἀνωμαλία ἠμαλύνεται ὥστε, ἂν ἐπ' ἀπειρον ἐξακολουθῆσῃ ἄνευ νέων τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐξάρσεων, τὰ ὕδατα θέλουσι καλύψει τὴν ἐπιφάνειάν της, καθ' ὅλην τὴν αὐτῆς περιφέρειαν εἰς βάθος τοὐλάχιστον 200 μέτρων.

Ἄλλὰ μὴ θέλοντες νὰ ἐκταθῶμεν ἐπὶ μήκιστον, ὅπως μὴ ὀχληροὶ γενώμεθα, θὰ ἐκθέσωμεν ἐν συντομίᾳ δύο ἐτι θεω-

ρίας, αἵτινες καὶ ἐπιστημονικώτεροι τυγχάνουσι καὶ πλείους ὀπαδοὺς ἔχουσιν, ἡ δευτέρα μάλιστα τῶν ὀπείων, ἀντίθετος τῇ πρώτῃ ἀναπτυχθεῖσα πρὸ τινων ἐτῶν ἐν τῇ τῆς Βιέννης ἐμπορικῇ λέσχῃ ὑπὸ τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου Ῥαδόλφου Φάλβου, ἀπέκτησε καὶ ὁσημέραι ἀποκτᾷ θιασώτας τὰ ἐξοχώτερα καὶ ἐπιστημονικώτερα πνεύματα τοῦ κόσμου.

Ἡ πρώτη τούτων παραδεχθεῖσα τὴν ἐν τῷ ἀπομεινόμενῳ μέλλοντι ἀπόψυξιν τοῦ ἡλίου, ὡς ἐκ τῶν παρατηρουμένων κηλίδων αὐτοῦ, αἵτινες ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα πλείοτεροι καὶ μεγαλιότεροι ἐσημειώθησαν, καὶ προαναγγελοῦσα ἔτι, καὶ αὐτὸς θὰ ὑποστῇ τὸ τῶν πλανητῶν του πάθημα συνεπέρανε φυσικῶς τὴν στέρωσιν πάσης πηγῆς δι' ἡμᾶς θερμογόνου καὶ ζωογόνου καὶ καθ' ἀκολουθίαν τὴν ἀναπόφευκτον συντέλειαν τῆς γηίνης ζωῆς. Σημειωτέον δ' ἐν παρενθέσει ὅτι, οἱ παραδεχόμενοι τὴν θεωρίαν ταύτην ἦτοι τὴν ὑπαρξίν κηλίδων ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ ἡλίου, ἐνοοοῦσι προδήλως σκοτεινότερά τινα μέρη πρὸς τὴν φαινοτάτην αὐτοῦ περιφέρειαν, ἂν καὶ τὸ φέγγος αὐτῶν εἶνε δισχιλιάκις λαμπρότερον πρὸς τὸ τοῦ ἡμετέρου δορυφόρου, τῆς Σελήνης. Ὡστε ὁ πατήρ ἡμῶν καὶ εὐεργέτης ἡλίου, ἀποψυχόμενος καθ' ὀλίγον μέχρις οὐ στερεοποιηθῆ ὀλοτελῶς, δὲν θὰ δύναται νὰ ἐκπέμπῃ τὴν λάμψιν καὶ τὸ θάλαπος αὐτοῦ δι' ὧν αἱ πλείσται τῆς ἡλιακῆς οικογενείας μας σφαῖραι ζωογονοῦνται, ἀλλὰ συνέλκων κατὰ τὸ ἄπειρον τῶν οὐρανῶν χάος θὰ στρέφῃ αἰωνίως πλανήτας, ἄνευ τινός ζωῆς καὶ τῆς ἐλαχίστης σιέψεως.

Περὶ δὲ τῆς δευτέρας δοξασίας, τῆς τοῦ Φάλβου, ἣν ἀκροθυγῶς ἀνωτέρω ἐσημειώσαμεν, ἀντὶ πάσης ἄλλης ἐμῆς ἀναπτύξεως, θεωρῶ ἀσυγκρίτῳ λόγῳ προτιμότεραν τὴν αὐτολεξεῖ καταχώρισιν, ὡς ἐν ἐπιστολῇ δημοσιευθείσῃ περιέχεται, γλαφυροτάτης συνόψεως τοῦ λογίου Θεαγένους Λειβαδαῖ, αὐτηκόου γενομένου τῆς πρωτοτύπου ταύτης θεωρίας.

«Τὸν ἡμέτερον πλανήτην ἐπαπειλοῦσιν, εἶπεν ὁ ἐξόχος «ἐπιστήμων, κίνδυνοι πλείστοι ἢ καταστροφὴ του ὅμως ἔσται οὐχὶ ἀθρόα καὶ αἰφνίδιος, ἀλλὰ βραδεία, σιεδὸν ἀνεπαίσθητος, πολλαπλῆ καὶ ποικίλλη. Ὅ,τι δ' ἐβῆθη περὶ τῆς ἡΓῆς, ἰσχύει καὶ περὶ ὅλου τοῦ πλανητικοῦ συστήματος, καὶ θάπερ πρὸ πολλοῦ ἀπέδειξεν ἡ τῆς θερμότητος θεωρία. Ὡτὸ πλανητικὸν σύστημα ἠμοιάζει, πρὸς ἐκκρεμῆς ὠρολόγιον «κινδυνεύον νὰ σταθῆ, διότι καταπίπτει ὁσημέραι τὸ βάρος. Ὡς ἅπαντες οἱ πλανῆται συνεννοῦνται μετὰ τοῦ ἡλίου, οὕτω καὶ πάντες οἱ ἡλιοὶ τοῦ γαλαξικοῦ μας συστήματος, θὰ «συγγωνευθῶσι ποτε εἰς μίαν μόνην πελώριον ἠμάδα, ἦτοι «ἓνα μόνον γιγαντιαῖον ἡλίον. Τοιαύτη συγκέντρωσις ἐκτελλεῖται βαθμηδὸν ἐν πάσει τῇ φύσει αἱ κινήσεις ἅπασαι «μεταποιῦνται εἰς θερμαντικόν. Ἀντάξιον τοῦ κόπου ἐπομῆνως φαίνεται νὰ ἐρωτήσῃ ἡ ἐπιστήμη, ὅποια τις ἔσται ἡ «πτελικὴ τοῦ σύμπαντος κατάστασις μετὰ παρέλευσιν χιλιάδων ἔσως ἢ μυριάδων ἐτῶν Ἐὰν τὰ γιγαντιαῖα καὶ ἄνισον

«Έχοντα θερμοκρασίαν σώματα ἠδύνατο ἐπὶ τέλους νὰ στα-
θῶσι τὸ ἐν πλησίον τοῦ ἄλλου, τότε παυομένων τῶν κινή-
σεων καὶ ἀντιστοιχομένης τῆς θερμότητος, ὁ κόσμος ὅλος
ἤπρεπε νὰ μείνῃ εἰς αἰῶνας αἰῶνων μία μάζα νεκρά. Ἐπειδὴ
ἠδύνατο ἅπαντα τὰ σώματα μεταποιῶνται εἰς ἓν μόνον, καὶ
ἠέπειδὴ ἡ ὅλη εἰς τὸν αἰθέρα ἐξακοντιζομένη θερμότης ἀντα-
νακλάται ἀδιαλείπτως ὡς δύναμις βαρύτητος, μεταποιου-
μένη ἀνεπαισθήτως εἰς θερμαντικόν, ἐπεὶ ἡ ὅλη τοῦ
κόσμου ἐνέργεια συναθροίζεται ἐν τῇ ἄκρῃ καὶ τελικῇ
μαζῇ ὡς θερμότης, ἐπαρκούσα νὰ μεταβάλλῃ τὴν μάζαν ἐ-
κείνην εἰς ἀτμόν, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ἀποκαταστῆ ἡ πρωτογε-
νήτης ὁμίχλη, ἐξ ἧς ποτε παρήχθη ὁ νῦν κόσμος. Τότε δ'
ἄρχεται ἐκ νέου ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου, οὗ τινος ὁ βίος
ἀποκαλύπτεται ἐν αὐστηρῇ καὶ κανονικῇ ἐκτάσει καὶ συ-
στολῇ, οὐδὲν διαφερόσῃ πρὸς τὰς ἀναπνοὰς ζωῶν τρι-
μεγίστου. Ὁ κόσμος εἶνε ὠρολόγιον, χορδιζόμενον ἀφ' ἑαυτοῦ,
ἠέπειδὴ δ' οὐδεμία δύναμις ἀπόλλυται, τὸ παιγνίδιον ἐπα-
ναλαμβάνεται ἀδιακόπως. Ἡ καταστροφή τοῦ κόσμου εἶνε
οὐδὲν ἄλλο ἢ ἡ παλλίγγενεσις τοῦ κόσμου, εἶπεν ἐν τέλει
ἡ ἐπιφανὴς ἀστρονόμος».

Ἡ δὲ θεωρία αὕτη ἐπιστημονικώτατη καθ' ἑαυτὴν καὶ
κατ' ἀκολουθίαν, πιθανωτάτη οὐδαμῶς συγκρούεται ἀλλὰ καὶ
ἐπιυποστηρίζεται διὰ τῆς νέας θεωρίας τοῦ Wolf περὶ τῶν
Ἡλιακῶν κηλίδων, καθ' ἣν αὐταὶ εἰσὶν ἀποτέλεσμα ὡς διὰ
σοφῶν πειραμάτων ἀποδεικνύεται οὐχὶ ἀποψύξεως ἢ νεφῶν κα-
πνοῦ, εἴτε σκωρίας τῆς τοῦ ἡλίου φωτοσφαίρας, ἀλλ' ὅπως τοῦ-
ναντίον ἄπλετον καὶ ἀκατανόητον φῶς, ὑπερβάλλον τὸ μέτρον
τῆς ἀνθρωπίνης ἀντιληπτικότητος ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστ' ἐν τέλει
μετασχηματίζεται καὶ ἀναπαρίζεται ἐν ἡμῖν ὡς σκότος ἢ κηλίς.

Ὅπως πότ' ἂν γένηται, φίλε μου, ἡ συντέλεια τῆς ζωῆς
καὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἡμετέρου κόσμου, ἡ διὰ πυρός, ἡ δι'
ὑδατος, ἡ κομήτου, ἡ σεισμῶν, ἡ κατακλυσμῶν, ἡ διὰ τῆς
καταψύξεως τοῦ ἡλίου καὶ τῆς ἐκ τούτου στερώσεως πάσης
πηγῆς δ' ἡμᾶς θερμογόνου καὶ ζωογόνου, εἴτε τοῦ Βυρῶνος
ἢ ἀπίθανος ἰδέα ἐπαληθεύσῃ, εἴτε ἡ θαυμασία, ἐπιστημονικὴ
καὶ πρωτότυπος θεωρία (καθόσον μέχρι οὐ καὶ αὕτη πραγ-
ματοποιήθη θέλει μένει θεωρία) τοῦ Ραδὸλφου Φάλβου, εἶνε
βεβαίωτον ὅτι οὐδεμίαν διαταραχὴν, ἐκτὸς αὐτῆς ταύτης
θέλει ὑποστῆ ἡ ἐναρμόνιος λειτουργία τοῦ ἐνάστρου στερεώ-
ματος. Ἄλλοτε ὁ ἄνθρωπος, ὑπὸ τοῦ ἐμφύτου ἐγωϊσμοῦ οἰ-
στηλατούμενος, ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ὡς τὸ θαυμάσιον δημιούρ-
γημα τοῦ σύμπαντος, μονάρχην τῆς πλάσεως, κατοικοῦντα
τὸ κέντρον αὐτῆς, περὶ τὸ ὅποιον ὡς περὶ ἄξονα ἐστρέφοντο
κινούμεναι αἱ οὐράναι τῶν ἀστέρων λυχνίαι, μόνον καὶ μόνον
ἔπως φέγγωσιν ἄνωθεν τῶν κεφαλῶν μας, παιδιὰς ἢ τέρ-
ψεως χάριν. Ἦδη ὅμως ἤρχισε νὰ διαγιγνώσκῃ, ἂν μὴ διέγνω,
τὴν οἰκτράν αὐτοῦ πλάνην, διότι πρὸς τὸ ἀτελεύτητον ἐκεῖνο
σύμπαν ἢ ὑπαρξίς τοῦ ἡλίου καὶ τῶν πλανητῶν του εἶναι τό-

σον ἄγνωστος ἢ καὶ τὸ πάθημα αὐτοῦ τόσο ἐπουσιῶδες, ὥστε
οἱ κάτοικοι τῶν πλησιεστέρων ἄστρων, ἄλλων πλανητικῶν
συστημάτων, οὐδὲν ἴσως ὑποπεύουσι τὰ παρ' ἡμῖν διάφορα
συμβαίνοντα, ἔστω καὶ τὴν καθολικὴν, ὅταν ἐπακολουθήσῃ,
καταστροφὴν μας.

Πόσον βραχέα εἶνε τὰ ἀκρότατα ὄρια ἡμῶν, καὶ πόσον
μικροσκοπικὴ ἡ σφαῖρα τῶν ἐφημέρων συμφερόντων καὶ τῶν
ἀδικῶν μας πράξεων, ἡμεῖς δὲ ὅποιοι μύρμηκες ἂν καὶ ἡμε-
θα τοσοῦτον ἀλαζόνες!

Μεθ' ὅλα δὲ ταῦτα ἴσως μ' ἐρωτήσῃτε, ὡς συμβαίνει συνή-
θως ποῖον τέλος πάντων τὸ πρακτικὸν συμπέρασμα τῆς δικτρι-
βῆς σας ταύτης; Τί θὰ ὠφελήσῃ τὸν ἄνθρωπον ἐὰν διαγιγνώσκῃ
πῶς ἡ ὁμολογηθεῖσα συντέλεια ἢ μᾶλλον ἡμεταβολή, τοῦ κό-
σμου τούτου προγενήσεται, ἅμα δ' ὅτι ἡ ζωὴ θὰ ἐξακολουθήσῃ
νὰ περιαιχάζῃ καθ' ἅπαν τᾶλλο χάος, ἐνθ' οὐδ' ἐλάχιστον στιγ-
μα θὰ ἀπομείνῃ εἰς τὸ μέρος, ἐνθα ἐπὶ χιλιετηρίδας ὕλας, τῆς
σφαίρας ταύτης οἱ τρανοὶ χρυσοστόλιστοι κακοῦργοι, ἠδίκησαν,
ἐφόνευσαν, ἐφαγον, κατεκοιμήσαντο;

Ἡ ἀπόκρισις, φίλε μου, τῶν τοιούτων γνώσεων ὄχι μόνον
ικανοποιεῖ καὶ πῶς τὴν ἡμετέραν ἀκτᾶσχετον περιέργειαν πρὸς
πάν ὅτι δὲ ἡμᾶς θεωρεῖται μυστηριώδες ὄχι μόνον ἐπενεργεῖ
ὡς οὐδὲν πτερινιστῆρ πρὸς περαιτέρω μελέτας καὶ ἐπίδοσιν εἰς
τὰς φυσικομαθηματικὰς ἐπιστήμας, δι' ὧν ἄτομά τε καὶ ἔθνη
καὶ κοινωνίαι σήμερον ἐνημεροῦσιν ἀλλ' εἶνε πρὸς τοῦτους καὶ ἐ-
παύσεις ἐν τῇ συνειδήσει ἡμῶν τῆς πρώτης ἐκείνης ἀποδεί-
ξεως περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ, ἣν παιδιὰ ἐπιδιδασκόμεθα
ἐν τῇ κατὰ τὴν εἰς τὰ σχολεῖα, ἄνδρες δὲ γενόμενοι ἐν τῇ
μεταφυσικῇ εἰς τὰ Πανεπιστήμια.

Καθορῶντες ἄρα τῶς καὶ ψηλαφῶντες, ὅτι τὸ μέγα τοῦτο
θέατρον εἶνε πλήρες, ὡς λέγουσιν οἱ φιλοσοφοῦντες, συμβεβη-
κότων, ὑποκειμένων ἀνάως εἰς ἀλλοιώσεις, μεταβολὰς, συνθέ-
σεις, διαλύσεις, καὶ ἀνερχόμενοι ἐπ' ἅπασαν τὴν μακρὰν κλί-
μακα τῶν χρόνων, τῶν αἰῶνων καὶ τῶν ἐποχῶν, ἀνερευθύντες
τὴν προγεγεννημένην αἰτίαν ὅλων αὐτῶν τῶν συμβεβηκότων,
εἴμεθα ἐπὶ τέλους ἠναγκασμένοι νὰ σταματήσωμεν λογικῶς
καὶ ἀναποδράστως, πρὸ Δυνάμεως πρωταίτιου, ζωαρχικῆς, καὶ
αὐθυπάρχου. «δι' ἧς πάντα ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτῆς ἐγένετο
οὐδὲ ἐν, ὃ γέγονε!» χθὲς καὶ σήμερον τῆς αὐτῆς διαμεινάσης
ἐν ἀκροτάτῃ τελειότητι, τὴν ὅποιαν καλοῦμεν ἐν τῇ γλώσσῃ
μας, Θεόν. Ὅπως δὲ προαγόμενος εἰς τὰς σκέψεις του καὶ τις
τῶν ἐξοχωτέρων καὶ θετικωτέρων φιλοσόφων τοῦ καθ' ἡμᾶς
αἰῶνος, ὁ πρότινος ἀποβιώσας Littré, ἐπιλέγει ἐν τινι αὐτοῦ συγ-
γράμματι «Ἄν καὶ ἦνε ὅλως ἀδύνατον νὰ γνωρίσωμεν τὸν ἄγνω-
στον, μὲν τούτο δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν τὴν ὑπαρξίν του».

Κατανοοῦντες λοιπὸν εὐσυνειδήτως αὐτὸν ἐν τελειοτάτῃ
πανσοφίᾳ, ἐν μεγίστῃ δυνάμει, ἐν ἀκροτάτῃ ἀγαθῷ, ἀποκα-
λύπτομεν τὴν κεφαλὴν καὶ κλίνομεν τὸ γόνυ, ἀναφωνοῦντες

1) Ἰω. Κερ. I. 3.

παντοῦ καὶ πάντοτε. «Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα
Σου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων Σου».

ΣΤΑΥΡΟΣ Π. ΑΛΟΥΠΗΣ.

ΗΤΟ ΑΔΙΚΟΝ.

Οικογενειακὸν δράμα.

Πρωτότυπον

(Συνέχεια, ἴδε προηγούμενον φύλλον)

V

Τὸ ἀτμόπλοιον ἀνεχώρησε κατευθυνόμενον εἰς τὸ ἐν Ἐθῶν
μοναστήριον ἀλλὰ φεῦ! ἡ Ἀγγελικὴ τὰς λυπηρὰς τοῦ πα-
ρελθόντος ἀναμνήσεις νὰ ὑποφέρῃ δὲν ἠδύνατο καὶ ἐντὸς αὐ-
τοῦ τοῦ πλοίου, ἡ σκιὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ τῆς ἀδελφῆς,
ἐνεφανίζοντο ἐμπροσθέν τῆς προσεπάρθῃ νὰ κοιμηθῇ προσκεφά-
λαιον ἔχουσα τὴν λήθην, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο, διότι ἦτο ἀργά.
Μόνον τὴν πατρικὴν καὶ ἀδελφικὴν στοργὴν ἦν εἶχε πρότερον
ἀναμνησκόμενη, ἀνελύετο εἰς δάκρυα καὶ ἐρίπτετο εἰς βε-
θασμόν. Ἐξήτουν δὲ τότε, ὅτε πλοίαρχος καὶ τις γυνὴ ἐπιβί-
αις νὰ τὴν παραμυθήσωσιν ἀλλὰ ματαίως!

Σκεφθεὶς δὲ τότε ὁ πλοίαρχος ἔκρινε καλὸν ἵνα φέρῃ αὐτὴν
ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὅπως, βλέπουσα τὴν μαγικὴν θέαν
τῆς φύσεως, τὸν ὄριζοντα, τὴν νέαν Σελήνην χάνουσαν τὸ φῶς
αὐτῆς πρὸ τῶν ζωηρῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου, λησμονήσῃ τὸ
παρελθόν, καὶ ἔλθῃ εἰς ἑαυτήν. Τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐπραξε. Ὁ
πλοίαρχος ἐκ δεξῶν καὶ ἡ γυνὴ ἐξ ἀριστερῶν κρατοῦντες αὐ-
τὴν ἔφερον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἐλπίζοντες ἂν ὄχι τα-
χεῖαν, τοῦλάχιστον βραδείαν ἀλλοιώσιν τῆς ἐπιεικῶς ἀσθε-
νεῖας τῆς προερχομένης ἐκ τῆς ἄκρας μελαγχολίας αὐτῆς. Ἀλλὰ
πᾶσαι αἱ προσπάθειαι αὐτῆς ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς. Τῇ ὁμί-
λῳ, ἀλλ' οὐδεμίαν λέξις ἐκ τῶν χειλέων αὐτῆς ἐξήρχετο, οὐ-
δεμίαν ἀπάντησις. Ἰστατο μόνον ἐπὶ τινὰ λεπτὰ πλησίον τῆς
πρύμνης λίαν σκεπτικῆ καὶ σύνους· μετὰ ταῦτα γονυπετή-
σασα πλησίον τοῦ πλοίαρχου καὶ τῆς γυναικὸς ἤρξατο προ-
σευχομένη οὐδεμίαν λέξιν τὰ ὡχρὰ καὶ μεμαραμένα αὐτῆς
χειλῆ ἐπρόφερον, εἰμὴ μίαν καὶ μόνην ἀποτεινομένην πρὸς τὸν
ὑψιστον, «συγχώρησόν μοι συγχώρησόν μοι.»

Μόλις τὰς δύο τελευταίας λέξεις ἐπρόφερε καὶ ἠγέρθη ὡς
μανιώδης· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐγένοντο τοσοῦτον ἄγριοι, ὥστε
τὸ βλέμμα τῆς ἦτο λίαν ἐπιφοβόν. Πάραυτα ὁ πλοίαρχος ἔ-
λαβε τὴν χεῖρα αὐτῆς, καὶ σφιγγάς αὐτὴν εἰς τὴν ἰδικὴν του
τῇ εἶπεν:

— Τί ἔχεις Ἀγγελική; τί ἔπαθες;

— Ὡ, τίποτε, πλοίαρχε, τίποτε· τὸ τέρμα τῶν δεινῶν μου
βλέπω καὶ ἡ χαρὰ μου δὲν ἔχει ὄρια· Ἄ, νά! . . . τὸ βλέ-

πεις; μὲ περιμένει ἰδοὺ μὲ βλέπει· μὲ ἔλκει ὡς ὁ μαγνήτης
τὸν σίδηρον. Ὡ, δὲν πρέπει νὰ μείνω τὸ ἀπεφάσισα.»

Καὶ ταῦτα λέγουσα, μανιωδῶς ἀπεπάσθη ἐκ τῆς χειρὸς
τοῦ γέροντος καὶ μεγαλοσώμου πλοίαρχου, καὶ ἐρίφθη εἰς τὴν
θάλασσαν, πρὸς τὸ μέρος τῆς πρύμνης.

Ὁ πλοίαρχος ἐπὶ τῇ θέᾳ ταύτῃ τοῦ αἰφνιδίου καὶ ἀπευ-
καίτου τούτου συμβάματος ἔμεινεν ἐμβρόντητος καὶ μόνος·
διότι ἡ ἐπιβίαις εἶχε κατέλθει πρὸ τινῶν λεπτῶν ἵνα ἴδῃ τὰ
δύο αὐτῆς τέκνα. Δὲν εἶχε φωνὴν ἵνα εἰς τὸν μηχανικὸν δώση
διαταγὴν νὰ σταματήσῃ τὴν ἀτμομηχανήν. Ἐπεσον ὑψίως
ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Ὁ κρότος τοῦ σώματος αὐτοῦ εἴλκυσε
πάραυτα τὴν προσοχὴν τοῦ τε ὑποπλοίαρχου, τῶν ναυτῶν,
καὶ τινῶν ἐπιβιαιῶν. Ἐστῆσαν περὶξ αὐτοῦ. Τὸν παρετήρουν
μετὰ περιεργείας, προσπαθοῦντες διὰ τοῦ αἰθέρος μεμιγμένου
μετ' ὀλίγου οἰνοπνεύματος ἵνα τὸν ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν ζωὴν
ἀλλὰ μάτην. Ἦτον νεκρὸς προσβληθεὶς ὑπὸ ἀποπληξίας.
Ἐνόμισεν ὁ δυστυχὴς ἑαυτὸν αἰτίον τῆς αὐτοκτονίας τῆς Ἀγ-
γελικῆς, διότι διέφυγε τῶν χειρῶν του αἰφνιδίου.

Μετὰ μίαν ὥραν τὸ ἀτμόπλοιον ἠγυροβόλησεν εἰς τινὰ
πλησίον νῆσον, ἐνθα ἐτηλεγραφήθη εἰς τὴν πόλιν πᾶν τὸ σύμ-
βημα. Ἀμέσως δὲ ἐγγραφὸς ἐστάλη ἐκ τοῦ Προξενείου ἡ λυ-
πηρὰ εἴδησις εἰς τὸν οἶκον τῆς χήρας.

Δυστυχία ἐπὶ δυστυχίας!

VI

Μάτην ὠδύρετο ἡ θελιμμένη μήτηρ διότι ἀπώλεσε σύζυ-
γον καὶ δύο θυγατέρας ἐν διαστήματι ἐτῶν δεκαεξί. Ἐννοή-
σασα δὲ τέλος, ὅτι τὸ κακὸν οὐδεμίαν θεραπείαν ἐπέδεχετο,
ἐγκατέλειπε τὰ δάκρυα καὶ τοὺς θρήνους, καὶ ἐναγκαλισθεῖσα
τὴν μόνην θυγατέρα τῆς Ἀλεξάνδραν λέγει:

— Τὰ πάντα ἄς λησμονήσωμεν, ἵνα μὴ καὶ ἡμεῖς ἀπο-
θάνωμεν προῖμως, ἀφοῦ ὁ Θεὸς θέλει νὰ ζήσωμεν. Τὴν μη-
τρικὴν στοργὴν ἦν ἔτρεφον πρὸς τὰς ἀδελφάς σου, θὰ στρέψω
πρὸς σέ, Θὰ σὲ ἀγαπῶ ὡς ἡ Μάρθα τὴν Μαρίαν, καὶ εἶτι
πλέον.

— Ὡ, σὲ εὐχαριστῶ, μήτηρ μου παῦσον, παῦσον, πλέον
μὴ πάλιν ἀναμνήσεις παρελθούσας· τὸ μέλλον μας πρέπει
τώρα νὰ ἴδωμεν οὐδὲν βλέμμα ἐπὶ τοῦ παρελθόντος διότι ἐ-
κάστη στιγμὴ δύναται νὰ μᾶς λυπῇ.

— Ναι, θυγατερ, ἀλλ' ἦτον ἀδικον. Σύζυγον, Ἀμαλίαν,
Ἀγγελικὴν, τρία προσφιλέστατα ἡμῶν ὄντα, ἐν διαστήματι
ὀλίγων ἐτῶν, νὰ ἀπωλώσωμεν! Ὡ, ναι, ἦτο ἀδικον!

— Παῦσον, μήτηρ, μὴ βλασφήμει· οὕτως ἠθέλησεν ἡ παν-
τοδυναμία του.

Καὶ ἐκτοτε ἡ μήτηρ οὐδεμίαν ἀνάμνησιν τῶν παρελθόν-
των ἔφερε. Οὐδὲν συνεκίει αὐτὴν· οὔτε αὐτὴ ἡ πτωχεία των.
Ἡ Ἀλεξάνδρα πορευομένη καθ' ἑκάστην εἰς τὸ κατάστημα

του κ. Β. Δ., και εργαζομένη καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, εἶδιδετο αὐτῇ ἕκαστον Σάββατον ποσόν τι οὐκ εὐκαταφρόητον διὰ τοιαύτην πτωχὴν οικογένειαν—ἐπεικῶς βεβαίως φερόμενος ὁ ἐργοστασιάρχης— ἕνεκα τῆς γνωστῆς τιμιότητος τῆς νεανίδος. —Ὁδῶ, μήτηρ καὶ θυγάτηρ διῆγον τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν τῇ τιμιότητι καὶ ἐν τῇ πτωχείᾳ.

VII.

Λησμονήσαντες νὰ παραθέσωμεν πρότερον σπουδαῖόν τι γεγονός ἄξιον μείζονος προσοχῆς ἴδλων τῶν προηγουμένων, ἐπανερχόμεθα νῦν εἰς αὐτό.

Πρωίαν τινὰ ἑαρινὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐνῶ ἡ Ἀλεξάνδρα μετὰ τῆς Ἀγγελικῆς ἐπορεύοντο εἰς τὸ κατὰστημα,

νεανίας τις ἠκολούθει αὐτὰς μακρόθεν. Μόνη ἡ Ἀλεξάνδρα ἐγίνωσκε τὴν αἰτίαν, ὅτι δηλ. χάριν αὐτῆς τὰς ἠκολούθει, διότι ἀμφοτέροι Πλατωνικῶς ἠρώοντο· ἰαλλὰ δὲν εἶχον καὶ τὴν ἰδύμην νὰ ἠμολογήσωσιν ἀλλήλοις τὸν ἔρωτά των. Ὁ σάκις βλέμμα τι ἀντήλασσον, εἰς τὸ μείδιμα τοῦ νεανίου ἀν. ἀπεδίδοτο ὑπὸ τῆς Ἀλεξάνδρας βλέμμα πλήρες αἰδοῦς.

Ἐκτοτε ὅμως δὲν τὸν εἶδε πλέον. Παρῆλθεν ἔτος. Ἐπεθύμει νὰ τὸν ἴδῃ μίαν μόνην φορὰν, ἵνα μὲ μείδιμα καὶ μὲ βλέμμα συμπαθῆς ἀτενίσῃ αὐτόν. Ἐπεθύμει νὰ τὸν ἴδῃ, διότι ἦτο ὠραῖος καὶ ἠγάπησεν αὐτόν ἀγῶς.

(ἀκολουθεῖ)

ΙΟΥΛΙΟΣ ΒΕΡΝΗΣ.

Ο ΕΚΛΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Α'.

Οὐδὲν οὐράνιον φαινόμενον προεμήνυσε τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἐμφάνισιν τοῦ μικροῦ Δράκου, πρώτου καρποῦ τῶν γάμων τῆς Ἀσπασίας Σαράντη καὶ τοῦ Σιδέρη Τριάντη.

—Ἐφτηνὰ τὴν ἡμέραν! Ἐξεφώνησεν ἕξαλλος ὁ εὐτυχῆς πατήρ, ἐπὶ τῷ ἀγγέλιματι ὅτι ἡ σύζυγός του ἔτεκεν ἄρρεν.—Νὰ λοιπὸν τώρα ὁ καλὸς σου Σιδέρης μπαμπᾶς! ἔχομε καὶ γυιό!.. Εὐλογητὸς ὁ Θεός! Ἄν ἔχη φωνὴ τὸν κἄνω δάσκαλο, ἂν ἔχη καρδιά τὸν κἄνω στρατιωτικὸ, ἂν δὲν ἔχη—γιατρός, ἂν ἔχη ποδάρχη τὸν κἄνω δικηγόρο, καὶ ἂν μαζὺ μὲ τῶν ποδαρῶν τὴ χάρις εἶναι καὶ ἡλιγὰκι κ α π ᾶ τ σ ο ς τὸν κἄνω πολιτικόν!... Ἀλλὰ νὰ ἰδοῦμε θὰ παίρῃ καὶ ἀπὸ λόγια; θὰκούη τῆς συμβουλῆς τοῦ γέρω-Τριάντη;... αἱ! ἂν ἀκούη πάλι, ἂν δὲν ἀκούη κακὸ τοῦ κεφαλιοῦ του θὰ κάμῃ... τὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς τὸν κρατῶ ἴστο μαγαζι.

Ὁ κύριος Σιδέρης Τριάντης ἦτο οἰνοπώλης.

Β'.

Ὁ ἀδικηθεὶς ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης ἐθνικὸς ποιητῆς Φαέθων Πηγασιδῆς τακτικὸς πελάτης τοῦ κύρ-Σιδέρη—εἰς τὸ οἰνοπωλεῖον τοῦ ὁποίου παρασκευάζονται καὶ εὐωδέστατοι μεζέδες—ἐχρησίμευσεν ὡς ἀνάδοχος, ὠνόμασε δὲ τὸν νεαρόν Δράκον Ζέφυρον εἰς τὸν οικογενειακὸν ὄμιλον κύκλον, εἰς ὃν δὲν ἐγένετο μεγάλη χρῆσις τῆς καθαρευούσης, ὠνομάζετο Ζαφείρης καὶ θωπευτικῶς Ζαφείρακις.

Ἰπὸ τὸ τελευταῖον μάλιστα τοῦτο ὄνομα ὀλίγῳ μετὰ ταῦτα ἦτο πασίγνωστος εἰς ἅπασαν τὴν συνοικίαν, ἦν πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἠνώχλει.

Ὁ Ζαφείρακις ἦτο φρόνητρον τῶν κατοικιδίων ζώων, ἐν τῇ καταδιώξει δὲ τῶν γαλῶν ἰδίως ἦτο ἀπαράμιλλος, ἀναρριχώμενος εἰς τὰς μένδρας, λιθοβολῶν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, πηδῶν ἀπὸ στέγης εἰς στέγην καὶ μὴ φειδόμενος τῶν ταλαιπώρων κεραμιδιῶν, ἅτινα ἀσπλάγχως διὰ τῶν ποδῶν του κατεμωλώπιζε...

Γ'.

Τὰ ἔτη παρήρχοντο καὶ ὁ Ζαφείρακις ἐμεγάλωνεν.

Ἐκ νεαρῶτάτης ἡλικίας του εἰδείκνυε τὸν διὰ τὴν πολιτικὴν προορισμὸν του. Εἰς τὸ οἰνοπωλεῖον εἶχε κατακτήσει τὴν γενικὴν συμπάθειαν· Ζαφείρακις ἀπὸ ἄνω, Ζαφείρακις ἀπὸ ἑξῆς, καὶ ὁ Ζαφείρακις πανταχοῦ παρὼν τοῦ ἐνὸς ἐσφιγγε τὴν χεῖρα, τοῦ ἄλλου ἐθώπευε τὴν βράχιν, τὸν τρίτον ἐνηγκαλίζετο, ἐνῶ προσεμεῖδια πρὸς τὸν τέταρτον προσφωῶν τὸν πέμπτον καὶ ῥίπτων προστατευτικὸν βλέμμα μετὰ κινήσεως τῆς κεφαλῆς πρὸς τὸν ἕκτον... Κἄπου-κἄπου δέ, ὡς λέγεται, κατὰ νυκτερινὰς ὥρας, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ πατρὸς του, συνέκρουε καὶ τὸ κύπελλον πρὸς ἀπομεινωμένον τινὰ καὶ ἰδιαιτέρας εὐνοίας πελάτην.

Βλέπων ὁ εὐτυχῆς πατήρ τὸν ἐνθουσιασμὸν ὃν διήγειρεν ὁ υἱὸς του ἠτένιζεν ὑπερηφάνως τὸν πολιτευτὴν τοῦ μέλλοντος, καὶ «ὦχ! νὰ μοῦ ζήσῃ!» ἀνεφώνει ἠδέως, ἐνῶ ἔβ α ζ ε μ ῖ ᾱ ὁ κ ᾱ σ τ ᾱ ὀ λ α.

Τοῦ γενικοῦ ὄμιλος τούτου ἐνθουσιασμοῦ δὲν μετεῖχον καὶ οἱ ἀτυχεῖς διδάσκαλοι του, μάτην καταβάλλοντες ἀπύτους κόπους καὶ μάτην ἐπινοοῦντες νέας μεθόδους πρὸς καλλιέργειαν τῆς κεφαλῆς του· ἀξιοσημειώτως δὲ πρὸ πάντων ἦτο ἡ ἀντίφασις των πρὸς τοὺς ὑποδηματοποιούς καταγοητευμένους μὲ τὸν Ζαφείρακιον, ἀτρόμητον καταναλωτὴν ὑποδημάτων.

Μὲ κόπους μὲ τ ρ ε χ ᾱ μ α τ α, μὲ παρακλήσεις, μὲ π ε σ κ ε σ ι α, μὲ ἀνκμίζεις καὶ αὐτῆς τῆς νομοθετικῆς, ἐκτελεστικῆς καὶ δικαστικῆς ἐξουσίας, μόλις κατορθοῦτο νὰ πηδᾷ ὁ Ζαφείρακις ἀπὸ τᾶξεως εἰς τᾶξιν. Ὁ κυρ-Τριάντης ὅμως οὐ μόνον δὲν δυσηρεστεῖτο ἐπὶ τούτοις, ἀλλὰ καὶ ὑπέθαλπε τοῦ υἱοῦ του τὰς τάσεις, κεκηρυγμένους ἐχθρὸς τυγχάνων τῶν γραμματέων καὶ τῶν γραμματισμένων, οὓς ἀπὸ καρδίας ἐμίσει, καὶ ἀπὸ τοῦς ὑποκόους κατὰ τὴν φράσιν του, «δὲ β γ α ἰ ν ε ἰ τ ἰ π ο τ ἰ ς».

—Ὁ γυιὸς μου—ἀπήντα ὁ κυρ-Τριάντης στερεοτύπως εἰς τοὺς πολεμοῦντας τὰς θεωρίας του διδασκάλους—δὲν εἶνε γιὰ τόσο μικρὰ πράγματα· τί νὰ τὴν κἄνῃ τὴν ὀρθογραφίαν οὔτε ψωμί δίνει, οὔτε ὑπόληψιν. Καλὰ τῶλεγε μὲ ἡμέρα καὶ ὁ Μανώλης ὁ μ π ο γ ι α τ ζ ῆ ς, αὐτὸς ἔκανε τὴ δουλειά του, καὶ ὁ κουμπᾶρος μου ἀπὸ κάτω, ὁ νονὸς τοῦ Ζαφείρακι, ἐμουρμούριζε καὶ τοῦ φώναζε «τοῦτο δὲν τὸ γράφουνε ἔτσι τοῦτο θέλει ἔτσι, ἐκεῖνο ἄλλῶς, ἀπάνω τὴν οὐρά, κάτω δὲν ξέρω τί», ὡς ποῦ χάνει τὴν ὑπομονή του καὶ ὁ μαστρο-Μανώλης καὶ τοῦ λέει—γιατ' ἤξερε πῶς τὸ τ ζ ο ὕ ζ ε ἰ ἡλιγὰκι ὁ κουμπᾶρος—«μπρὲ ἀδερφέ! τί θές καλλίτερα ὁ ο ἰ ν ο ς νὰ ἦναι μὲ ο ἰ καὶ νὰ ἦναι β ἰ δ ᾱ ν ἰ ο ῦ ἢ μὲ ἡ καὶ νὰ ἦναι σ ὠ ζ ο υ μ ο ῦ ἀπὸ στουπί;» Ἐμίλησε ἐσὺ; ἠμίλησε καὶ ὁ κουμπᾶρος... Ἦ ἀκούς, κυρ-δάσκαλε; τ' ἀκούω νὰ λές...

Καὶ πρὸ τῆς ἀκαταμαχῆτου ταύτης λογικῆς ὁ διδάσκαλος ἀπεστομοῦτο.

Αἱ τοιαῦται σκηναὶ πολλάκις ἐπανελήθησαν, μέχρις ὅτου ἔληξεν ἐπὶ τέλους τὸ μαθητικὸν στάδιον τοῦ Ζαφείρακι, κατωρθῶθη δὲ νὰ κατακτήσῃ ἀπολυτῆριον γυμνασίου, μεταβᾷ εἰς γυμνάσιον ἀπομειμαρυσμένης τινὸς ἐπαρχίας καὶ νὰ γίνῃ φοιτητῆς τῆς Νομικῆς.

Δ'.

Πόσον τὰ πράγματα μετεβλήθησαν ἐκτοτε! Ἡ μεγάλη ἰδέα δὲν ἐψιθυρίζετο πλέον ἐν μυστικισμῷ, ἀλλὰ διεθρυλεῖτο ἐπίσημως καὶ στεντορεῖα τῇ φωνῇ... Ὁ Ζαφείρακις ἐνεκολπώθη τὸ πολιτικὸν στάδιον.

Ἡ Ἑλλάς πάντοτε ὑπῆρξε τυχερά.

Ἐπειδὴ ἡ οἰνοπωλικὴ τοῦ πατρὸς ἰγιότης ἔβλαπτε τὴν

αξιοσημείωτα: Μετ' οὐ πολὺ, ἕνα κρίνωμεν τοὺς ποιητὰς μας θὰ ἔχωμεν ἀνάγκη οὐχὶ κριτικῶν, ἀλλὰ... ἰατρῶν! — Πόσῳ εἶχε δίκαιον!

Ὁ δοῦξ τῆς Κανδάλης ὅστις ἀπήλαυσε τίτλου ἡγεμόνος, ὡς ἐκ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, θυγατρὸς Ἑρρίκου τοῦ Α'. λαλῶν ποτε περὶ τῶν γονέων του ἐνώπιον τοῦ Μεγάλου Κονδαίου, ἔλεγεν: «Ὁ Κύριος πατὴρ μου, ἡ κυρία μήτηρ μου» κτλ. Ὁ Κονδαῖος τὸν ὁποῖον δυσηρέσται τὸ γελοῖον τοῦτο, ἤρχισε νὰ φωνάζῃ παράυτα: Κύριε θαλαμηπόλε μου, εἰπέ εἰς τὸν κύριον ἀμαξηλάτην μου, νὰ ζεύξῃ τοὺς κυρίους ἵππους μου εἰς τὴν ἀμαξαν».

Περὶφημος κ ρ α σ ο π α τ ῆ ρ α ς, κηρύξας ἀμείλικτον πόλεμον κατὰ τοῦ ὕδατος ἔκειτο, ὑπὸ ἐπικινδύνου ἀσθεναίας προσβληθείς, ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης. Ὡς καλὸς καὶ γενναῖός τις ἄνθρωπος περιστοιχίετο ὑπὸ πληθῆος φίλων, ὅτε ζητεῖ παρ' αὐτῶν φιάλην ὕδατος, ἦν, ἐν τῇ θέρμῃ τοῦ πυρετοῦ, ἐξέκένωσεν ἀπλήστως. Οἱ φίλοι ἀπορήσαντες ἐπὶ τούτῳ ἐγέλασαν, ἀλλ' ἐκείνος.

— Δὲν γνωρίζετε, εἶπεν, ὅτι εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ ἄνθρωπος πρέπει νὰ συμφιλιοῦται πρὸς τοὺς ἐχθροὺς του;

— Εἶχετε ἄλλοτε δημοκρατικὰς ἀρχάς. Διατὶ τώρα τὰς ἀπεκηρύξατε;—Εἶπε τις εἰς τὸν μέγιστον τῆς Ἰταλίας τραγικὸν Ἀλφιέρην.

— Εἶχον ἴδει τότε—ἀπεκρίθη ἐκεῖνος—μόνον τοὺς μετὰ τὸν ἄλλοις ἀλλὰ δὲν εἶχον ἴδει καὶ τοὺς μετὰ τὸν σου.

Ὁ μαρκίων Δὲ Μαριβώλ, μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς χειρὸς του ἐν τῷ στρατῷ, ἐπιστρέψας ἀπὸ τῆς μάχης, εἰζήτησε χάριν τινα παρὰ τοῦ Λουδοβίκου XIV, ὅστις ἀφελῶς τῷ εἶπε: — Νὰ ἴδωμεν!...

— Μεγαλειώτατε, ἀπήντησεν ὁ Μαριβώλ, μετ' εὐγενοῦς ὑπερηφανίας καὶ σεβασμοῦ συγχρόνως, εἰάν, προκειμένου νὰ πορευθῶ κατὰ τῶν ἐχθρῶν Σας, ἔλεγον: νὰ ἴδω μεν! θὰ εἶχον ἀκόμη τὸν βραχίονά μου.

Δὲν ἦτο μικρὰ τιμὴ τὸ νὰ φάγῃ τις εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ καρδινάλιου Richelieu. Ἡμέραν τινα προσεκλήθη εἰς αὐτὴν ὁ κ. Μ. τσακῦτην δὲ παραχρῆν, λέγεται ὅτι ἠσθάνθη ἐπὶ τῇ ἐκτάκτῳ τιμῇ ὥστε ἐξάλλος γενόμενος, ἀντὶ νὰ θέτῃ τὰ φραγτὰ εἰς τὸ στόμά του; ἔθετεν αὐτὰ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ἡρώτησέ τις Θαλῆν τὸν Μιλήσιον, ἕνα τῶν ἐπὶ τὰ σοφῶν, τί ἐθεώρει σπανιότερον ἐν τῷ κόσμῳ. «Τύραννον γέροντα», ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.

Φίλος τις τοῦ ἐπισκόπου Δὲ λὰ Μώθ, εἰσερχόμενος μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν κήπον του, τῷ εἶπε.

— Βλέπω, πάτερ μου, ὅτι ἐνταῦθα προτιμοῦν τὸ ὠφέλιμον τοῦ εὐχαρίστου.

— Ἄλλ' οὐδὲν εὐχαριστώτερον τοῦ ὠφελίμου, νομίζω ἀπήντησεν ὁ ἐπίσκοπος.

Κυρία τις εἶχεν ἀπωλέσει πρὸ τίνος τὸ προσφιλές αὐτῆς ἥμισι—τὸν σύζυγόν της Α. Κύριός τις πορευθεὶς πρὸς ἐπίσκεψιν της, τὴν εὖρε παίζουσαν κιθάραν καὶ τῇ εἶπε μετ' ἐκπλήξεως.

— Δὲν ἐπίστευσα νὰ σὰς εὕρω τόσῳ παρηγορημένην. Ἐνόμιζα ὅτι θὰ σὰς εὕρισκα πολὺ μελαγχολικὴν.

— Ἄ! φίλε μου! Ἐπρεπε νὰ μ' ἐβλέπετε χθές... ἀπήντησεν ἐκείνη παθητικώτατα.

Ὁ πύλος Φοντενέλλος, ἐν ἡλικίᾳ 97 ἐτῶν ἐν ᾧ ὠμίλει πρὸς νέαν καὶ ὠραίαν δεσποινίδα λόγους χαριστάτους καὶ ἐρωτικούς, θελήσας νὰ καθίσῃ εἰς τὴν τράπεζαν παρῆλθε πρὸ αὐτῆς, χωρὶς νὰ τὴν παρατηρήσῃ.

— Ἄ! Κύριε! περνᾶτε ἀπ' ἐμπρὸς μου, χωρὶς νὰ μὲ παρατηρήσητε; τῷ λέγει ἡ δεσποινίς, χαριεντιζομένη.

— Ἐάν σὰς παρετήρουν δὲν θὰ ἐπερνοῦσα ἀπήντησεν ὑπομειδιῶν ὁ γέρον σοφός.

Ὁ διάλογος ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Ζ.

— Γιάννη τί κάνεις;

— Τίποτε, ἀφέντη.

— Ἄμ' ἐσύ Παῦλο;

— Βοηθῶ τὸν Γιάννη, ἀφεντικό.

— Ἐ! ἄμα τελειώσετε νὰ ῥηθῆτε εἰδῶ καὶ οἱ δύο, ποῦ σὰς θέλω...

Σκέψις Δεκάστριος, κατὰ Μάιον μῆνα: Ἄν ἔκαμνε τέτοια ζέστη τὸν χειμῶνα θὰ ἦτο εὐχάριστον πρᾶγμα!

Ὁ Κορ Δ. καθηγητῆς τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἔλεγέ ποτε πρὸς τοὺς μαθητὰς του:

Ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν. Ἐγὼ π. χ. εἰμαι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ.

Μαθητῆς τις ἀκούσας ταῦτα λέγει πρὸς τὸν παρακαθήμενον ἀφελῶς:

— Μὰ τὴν πίστιν μου, πολὺ ἀσχημὸς θὰ ἦνε ὁ Θεός, ἂν ὁμοιάζῃ τοῦ δασκάλου.

IXNEYMA. ■

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

SUR LA MORT DE MON PÈRE.

Gloire à toi! gloire à toi! Frappe, anéantis-moi! Tu n' entendras qu' un cri: «Gloire à jamais à toi!»

A. de Lamartine.

II. Méditation. «L' homme».

Maitre de l' univers, Dieu qui régis le monde, Qui pourrait expliquer ta volonté féconde? Il te plait de frapper, à tes ordres soumis, Prosterné devant toi, sous tes coups je fléchis. Mais jamais de ma voix tu n' entendras la plainte! Et quoique j' aie encor de plus grands maux la crainte, A genoux je t' adore et te dis avec foi: Suprême volonté, Dieu puissant gloire à toi!

D' un père vertueux, dès la plus tendre enfance, J'ai connue la bonté. J' ignorai la souffrance. Sur ses genoux bercé, j' entendis de doux chants. Qui vinrent de ma vie égayer le printemps; Il guida ma raison dans sa marche incertaine; Il partagea ma joie et consola ma peine; Il m' apprit le premier à te dire avec foi: Suprême volonté, Dieu puissant gloire à toi!

Quand l' enfance, plus tard, fit place à la jeunesse, Que de nouveaux plaisirs, je reconnus l' ivresse, Ce conseiller chéri me prenant par la main, De toi, puis del' honneur m' enseigna le chemin. Ce père regretté ne vit plus à cette heure, Car toi qui l' as créé tu décidas qu' il meure! Ainsi tu l' as voulu!... Je me tais, c' est ta loi: Suprême volonté, Dieu puissant gloire à toi!

Ici-bas parcourant, mon passage éphémère, Pour guide je suivrai l' exemple de mon père: M' appuyant sur les lois du devoir, de l' honneur, Je chanterai partout ta gloire et ta splendeur! Sur sa conduite ainsi je réglerai la mienne, Et si ma mort enfin, ressemblerait à la sienne, Jusqu' au dernier soupir, je dirai plein de foi: Suprême volonté, Dieu puissant, gloire à toi.

ERNEST BON.

ΕΙΣ ΤΑ ΓΙΑΛΙΑ ΤΗΣ.

ἀπὸ σ', σκεπάζου ἕνα ἥλιον τὰ φαιδρὰ γαλιλά σου, μ' ἀπὸ μὲ, τοῦ δούσου ἡλιου καὶ τῆ γαλιανή ματιά σου.

Ἐν Πειραιεῖ. Ἄλλοτε ποτε.

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ.

Ὡ! πῶς ἀνθεῖσε μὲν φορὰ στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Μᾶνη τριανταφυλλιά ἡ ἀγάπη μας μὲ βόδα φορτωμένη, ξανθὴ βοσκούλα ἡ καρδιάς κροφόγεργε τὸ πλάι μὲ δίχως νύκτα σκοτεινὴ καὶ ἀγῆ συνειδημένη, καὶ εἶχε γαλιλίον οὐρανὸ σὲ στήθια μωρομένα κροφαῖς ἐλπίδες καὶ εὐεῖρα μὲς τὴν ψυχὴ κρυμμένη.

Κ' ἦταν ε' ἐμᾶς ἡ ἀγάπη μας σὰν τὴν αὐγὴ τ' Ἀπρίλη, νερὸ καθάριο κροστὰλλο σὲ μαρμαρένζα βρόση, χαμόγελο μεριάχτιδο σ' ἀνήξερά μας χεῖλη στέγερο γαλανόλευκο σὲ ροδισμένη ὄσσι, μὲς τῆς καρδιάς τ' ἀπόκρυφο Παλιμὸς ἐρημοκλήσι καὶ χερουβὶμ μονάκριβο εἰς τ' ἀπλαστον τῆ χεῖσι.

Κ' ἦταν ἦταν ζηλευτὸ ζουμπούλι σ' ἀνοιγμά του, μὲς τῆς τυχεῖς τῆ σιγαλιὰ πῶθος κροφὸς στὴ πλάσι, καὶ Ζέφυρο γλυκελιὰ πρὸ τῆ δροσερὰ φτερά του καὶ ἦταν λαλιὰ φιλέρημον πουλιζοῦ μέσα στὰ δάση καὶ ἔνακιοδ μονότονο τραγῶδι στὴ στρατιά του. ποῦ χύνει μὲς τὴν ἀθυσσὸν τὰ δροσερὰ νερά του.

Κ' ἦταν εἶμα τοῦ γαλιὸν κορὰ σὲ περιγιάλι ἀνάφριστο χωρὶς παλιμὸ, σὰν τῆς ψυχῆς γαλιήνη, ἔναος γλυκὸς μικρὸν παιδιοῦ σὲ μητρικὰ ἀγκάλη, φιλι ποῦ μέσα τῆς καρδιάς τὴν φλόγα καταπίνει, μὲ μυστικὰ τοῦ φεγγαριοῦ ἀχτίδα στὸ σκοτάδι χαρὰ πῶ ἔσθεσ' ἀπ' τὸ νοῦ τὴν κόλασι τὸν ἦδη.

Κ' ἦταν γλυκὸ βαλοάμωμα, δ' οσιῦς μαργαριτάρη στὸ λουλουδέζο Κηπὸ μας πρωτόπλαστη ὁμορφάδα, σὰν ἔσπλωμένη λεβεντιὰ σὲ πρόσαιρο χορτάρι, νεράδα σὲ περπάτισμα, καὶ ἦλιος στὴ κοκκινάδα καὶ ἦταν πετούμεν' ὄνειρο δίχως καμὰ φροντίδα στιγμὴ γεμάτη θέληγτρα καὶ ἄγνη, σὰ χρυσάλιδα.

Κ' ἦταν ἀστέρη ντροπαλὸ σ' ἀνατολὴ γραμμένο μὲς τὰ γλυκὰ χαράγματα μαγετικὸ στολίδι μικρὴ βαρκοῦλα σὲ γαλιὸ μὲ τὸ πανὶ ἀπλωμένο, στιγμὴ ποῦ δένει δύο ψυχαῖς τοῦ γάμον δακτυλίδι. Κ' ἦταν σὲ μνήματα βουβὰ ἐπὶ ποιογεννημένη καὶ ἀπ' ἀπὸ τὴν πλάκα τους λέξις Ἐλπίς γραμμένη.

Καὶ τὴν πῶς ἠμάχησε ἔτῆς παρουσιάς ἔτὰ χιόνια, σὰ νεραντζούλα φροντωτῆ, ἡ ἀγάπη μας ἡ πρώτη; Γιατὶ νὰ τὴν σκεπάσουνε τὰ βουλιασμένα χιόνια τόσο νεκρὴ καὶ ἀχαρὴ σ' ἀραχνιασμένα σκόπη; Γιατὶ ἔτῆς λήθης νὰ διαβῆ τὸ ἔργο μονοπάτι; Κι' ἀπελπισίως τὰ στήθια μου νὰ γίνουνε κρεβάτι;

Μαρτίου 12 1883.

Γ. Ι. ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ.

Η ΦΙΛΗ ΜΟΥ.

ΠΑΡΩΔΙΑ

Τὸ κάλλος δὲν τὸ ἀγαπῶ, δὲν ἀγαπῶ τὸ κάλλος
ὅποταν εἶναι ὑγιές, ὅποταν ἔχ' ὑγείαν . . .
πῶς ἄλλος ἄς τὸ ἀγαπᾷ, ἄς τ' ἀγαπᾷ πῶς ἄλλος,
τ' ἀηδιάζω ἐντελῶς, μοι φέρει ἀηδίαν . . .

Θέλω τὴν φίλην φθισικὴν ἄσωμον στάκτην, κόριν,
ἄνεμον, ἐπιθάρατον, φάσμα, ἀθανασίαν,
αὐτὴν γὰρ ἔχω ἀδελφὴν καὶ ἀδελφὴν μου μόνην,
ἀλλ' ὄχι καὶ τυμφίαν μου, ἀλλ' ὄχι καὶ τυμφίαν . . .

Δὲν θέλω ταύτην ἀνθηρὰν ἀλλὰ καταβληθεῖσαν,
εἰς βόθρον ὀλισθήσασαν, ἄγγελον πεπτωκότα,
τὴν θέλω ἀμαρτήσασαν καὶ ἀποτεφρωθεῖσαν,
γυωρίζουσαν τί ἔπαθε . . . πλάνη; ἀπηνυθηκότα . . .

Νὰ μὴ λατρεύῃ τὰ πτηνὰ, τὰ ἄνθη, τοὺς ἀστέρας,
τὴν μουσικὴν . . . μόνον ἐμὲ γὰρ ἀγαπᾷ καὶ μόνον . . .
Μὴ πῦρ πτηνὸν-ἄνθος, ἀστὴρ δὲν εἶν' ἐμπρὸς μου τέρας;
κ' εἶν' ἠδυντέρα μουσικὴ ἀπὸ τοῦ ἄχ'! τῶν πόνων;!

Μισῶ πᾶν ἀγαπῶν πολλὰ, περιφρονῶ, ἐχθαίρω
τὸν Πλάστην μας, τὸν ἥλιον, τὸ ὕδωρ, τὸν αἶρα,
λατρεύω μόνον τοὺς νεκρούς, ζῶντας δὲν ὑποφέρω . . .
ἢ γὰρ με θέλγει, μόν' ἢ γὰρ καὶ ὄχι ἡ ἡμέρα . . .

*Ὡ! ποία, ποία ἠδονή, φεῖ! ἠδονὴ ὅποια! . . .
ἀμφότεροι φεμβάλλοντες γὰρ βαίρωμεν στὸ μνήμα . . .
καὶ γὰρ συναποθάνωμεν . . . ὅποια εὐτυχία!!
αὕτη γὰρ κόπτη τὸ ἐμὸν κ' ἐγὼ αὐτῆς τὸ τῆμα . . .

Τὸ κάλλος δὲν τὸ ἀγαπῶ, δὲν ἀγαπῶ τὸ κάλλος
ὅποταν εἶναι ὑγιές, ὅποταν ἔχ' ὑγείαν,
πῶς ἄλλος ἄς τὸ ἀγαπᾷ, ἄς τ' ἀγαπᾷ πῶς ἄλλος,
τ' ἀηδιάζω ἐντελῶς, μοι φέρει ἀηδίαν . . .

(1874)

Κ.

ΑΗΤΟΣ ΚΑΙ ΣΚΟΥΛΙΚΙ.

— Ἀητέ μου, βασιλέα μου, ποῦ ἔστ' ἡ ψηλὰ πηγαίνεις,
Ὅποῦ μὲ διάπλατα φτερὰ ἴσταν Πλάστη ἀρεθαίνεις,
Ἀητέ μου ποῖος θὰ μὸς κανε, τοῦ ταπεινοῦ τῆ χάρι
Ἐκεῖ ψηλὰ ἔς τὰ σύννεφα κ' ἐμὲ γὰρ συνεπάρη;
Λέει σκουλίκι ποδοσκε μέσα σ' ἐνα κουφάρι
Ἵς τὸν ἀητό, ποῦ κάθησε ξανασιαμὸ γὰρ πάρη
Ἵς τὸ βράχο ἐκεῖ σιμά του . . .

Καὶ ὁ ἀητός ἐγέλασε, τὸ πῆρε ἴσα φτερά του!
Ἐκπαίει τὸ χῶμα, ἀνέθηκε, τὰ σύννεφα προφθάνει
Καὶ βλέπει κάτω γὰρ γυρῶ ἢ γῆ μας σὰ βόδιον.
Περῶ τὰ σύννεφα ἔλαφρός, πετᾷ ὡς τὸ θεὸς του
Καὶ στρέφοντας τὸ μάτι του, μιλάει ἔς τὸ σύντροφό του.

— Σκουλίκι, σοῦ χαμεν αὐτὴν ὁ αἰτός τῆ χάρι!
Μὰ πές μου τώρα ὁ Οὐρανός, ὁ Ἥλιος, τὸ Φεγγάρι
Τ' Ἀστέρια πῶς σοῦ γάρησαν; Γὰρ ὁδὸς παντοῦ γυαλλίζουρ,
Ἵσαν διαμάρτια ποῦ χρυσοῦ ἀχτίδα ἀντικρίζουρ!

— Ὅλα καλὰ πατέρα μου, ὅλα καλὰ γιὰ σένα,
Μὰ ἢ λάσπαις καὶ τὰ χρώματα ἀρδύσουρε σὲ μέρα.
Κατέβασέ με ἀητέ, πατέρα, βασιλεῦ μόν!
Μὴ μὲ κρατῆς ἐδῶ ψηλὰ, κατέβασέ με χάρμον.

* Ἀστράφανε τοῦ ἀητοῦ τὰ μάτια, τὸ πετάει,
Πέφτει αὐτό, κυλάει,
Ἵς τὰ χρώματα κατακυρῶ, ἔς τῆς λάσπαις κατεβαίνει
Καὶ ὁ ἀητός τὸν Οὐρανὸ ψηλόνει κ' ἀρεθαίνει!

Ἰ. Ἀπριλίω 1883 .

Π. Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ.

ΣΤΟ ΠΙΟΥΛΙ ΤΗΣ

Σὲ ἀγαπῶ γιὰ τ' ἀγρὸ καὶ γαλαρό σου χρῶμα
Μοῦ ἐνθυμίζει τ' οὐρανοῦ τῆς Ἀττικῆς τὸ δῶμα,
Τὰ γαλαρά μας τὰ βουνὰ ὅπου τ' ἀηδόνι ψάλλη
Καὶ τοῦ Φαλήρου τὸ γλαυκὸ κ' ὠραῖο περιγιάλι,
Ἐκεῖ ποῦ ἔτρεχα φαιδρὸ κ' ἀμέριμνο παιδάκι
Μὲ δίχως δάκρυ στὴ ματιὰ καὶ στὴ καρδὴ ἀ φαρμάκι.

Μὰ σ' ἀγαπῶ περισσότερο ὠραῖο μου λουλοῦδι
Γιὰ τὸ σὲ εἶχε στὰ ξανθὰ μαλλιά ἐν ἀγγελοῦδι,
Τὴν νύχτα ποῦ ἐμήθευσα μὲ μάτια δακρυσομέτα
Καὶ γὰρ ἀνάμνησι γλυκειὰ σὲ ἔδωκε σ' ἐμένα.
Καὶ ποῦ πολὺ σὲ ἀγαπῶ λουλοῦδι μου ἀκόμα
Γιὰ τ' εἶχες τὰ μάτια τῆς τὸ γαλαρό σου χρῶμα.

Ἐγγραφοὺν ἐν Ὁρενιμβούργῳ 1882.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ.

Τῆ ΕΛΛΗΝΙΚῆ Γ.

Εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς.

Νὰ λημονήσω κόρτεψα καὶ πάλι τῆ γιορτῆ σου,
Μὰ τί κακὸ μὲ τοὺς μικροὺς ἀγίους γὰρ γιορτάζεις
Φορτάσου τέτοιο ὄνομα γλυκὸ εἰς τὴ μορφὴ σου
Μέσα σὲ τόσους π' ἀγασαν σχεδὸν γὰρ μὴ διαβάλλης.
Ὅμως ἂν σ' ἀδικήσανε σὲ ἄγιοι, στοχά σου
Πῶς οἱ θνητοὶ λατρεύου, κυρά μου, τ' ὄνομά σου.

Δ. Ι. ΚΟΚ.